

Negende Groot Alphens Dictee

Auteur: Pieter van Diepen

Alphen, stad aan de Rijn

Na een Bloemrijk* jaar wordt je vandaag duidelijk dat Alphen behalve de dichter J.C. Bloem wel meer BA'ers telt, geboren en/of domicilie hebbend dan wel ooit gehad hebbend in deze stad. Bijvoorbeeld een voetballer die voor Ajax en een die voor Feyenoord uitkwam, respectievelijk -komt, een autocoureur die bij tijd en wijle met zijn eeneiige tweelingbroer** optreedt in mallotige reclamespots, en een tennisser die in 2003 de finale haalde van het Parijse grandslamtoernooi, maar verloor van een spanjool.

Ook in de glamourwereld van muziek en theater doet Alphen mee. Zo zijn er een hiphop- annex triphopzanger met veel power en een cabaretière die te veel deed om op te noemen, maar die vooral bekend is van haar Beatrixpersiflages, haar personificatie van een overleden comédienne en haar glorieuze triomf in het reality-tv-programma “Wie is de Mol?”

Sport, cultuur, maar vlak ook de politiek niet uit: het lokale stadsbestuur telt twee oud-Tweede Kamerleden. De een is nu wethouder met onder meer stadsontwikkeling in zijn portefeuille; de ander, een CDA'ster en CDA-ster, is de alom geprezen huidige burgermoeder. Beiden resideren, tezamen met nog vijf wethouders en tig gemeenteambtenaren, in het megafuturistische stadhuis.

Stadhuis, stadsontwikkeling, maar is Alphen de facto wel een stad? Legio inwoners spreken van hun dorp; het heeft immers nooit stadsrechten gekregen! Evenmin als 's-Gravenhage, al is dat discutabel.

Dat doet evenwel niet meer ter zake: na de Bataafse Omwenteling in 1795 werden gemeenten naar Frans exemplaar vormgegeven en sinds de invoering van de Grond- en de Gemeentewet, beide van de hand van de liberaal avant la lettre Thorbecke, is het onderscheid tussen dorpen en steden definitief passé.

Wat maakt een stad stad? Een stad is – aldus Van Dale – een “grote samenhangende bebouwing, ingedeeld in straten; in economisch-geografische zin een centrum waarop de economische krachten gericht zijn, waar zij samenkomen en vanwaar zij uitgaan” en een dorp is “de bebouwde kom van een gemeente op het platteland, kleiner dan een stad en groter dan een gehucht”. Bijgevolg: de omvang doet ertoe.

Welnu, met een areaal van honderddertig vierkante kilometer en een inwonertal van honderdtienduizend mag Alphen zich met recht – maar zonder rechten – een stad noemen.

* *Hoofdletter vanwege J.C. Bloem. Een kleine letter is natuurlijk niet fout.*

** *De auteur vereiste eeneiigetweelingbroer (naar analogie van langeafstandsloper), maar daarover blijft discussie. In deze weergave is een keus gemaakt.*